

Rabobank

Onderwerp Notulen vergadering van houders van Rabobank
Ledencertificaten
Vergaderdatum 23 april 2013

Onze referentie OMB/RLC23042013
Datum 21 mei 2013
Bijlage(n) geen
Pagina 1/10

Notulen van de vergadering van houders van Rabobank Ledencertificaten gehouden te Utrecht op 23 april 2013

	<i>Functie</i>
<i>Aanwezig</i> 43 houders	houders van Rabobank Ledencertificaten
Jaap Hazen	bestuurder A Stichting AK Rabobank Ledencertificaten
Bert Trienen	bestuurder A Stichting AK Rabobank Ledencertificaten
Rogier Everwijn	bestuurder B Stichting AK Rabobank Ledencertificaten
Jan van Veenendaal	bestuurder B Stichting AK Rabobank Ledencertificaten
Bert Bruggink	lid raad van bestuur en CFO Rabobank Nederland
Rob Zieck	bestuurslid Stichting Toezicht Interne Markt Rabobank Ledencertificaten
Onno Butter	secretaris van de vergadering

1. Opening door de voorzitter

De heer Hazen, bestuurder A van de Stichting AK Rabobank Ledencertificaten (hierna: 'STAK') opent de vergadering. Hij heet de aanwezige houders van Rabobank Ledencertificaten (hierna: 'RLC') van harte welkom. De heer Hazen geeft aan dat de voorzitter van de STAK, de heer Vogelaar, door ziekte verstek moet laten gaan en dat hij daarom zal optreden als voorzitter van de vergadering. Hij introduceert de overige aanwezige bestuurders van de STAK, te weten de heren Everwijn, Trienen en Van Veenendaal, de vertegenwoordiger van de Stichting Toezicht Interne Markt Rabobank Ledencertificaten (hierna: 'Stichting Toezicht'), de heer Zieck en tot slot de heer Bruggink, lid van de raad van bestuur en CFO van Rabobank Nederland. De heer Hazen wijst de heer Onno Butter aan als secretaris die de notulen van de vergadering houdt.

2. Mededelingen

De heer Hazen geeft aan dat het bestuur van de STAK vijf vragen van certificaathouders heeft ontvangen ter behandeling tijdens de vergadering.

De eerste algemene vraag is wat RLC zijn en wat daar bijzonder aan is. De heer Hazen verwijst naar het prospectus en brochures en gaat nader hierop in. Hij laat hierbij toekomstverwachtingen met betrekking tot rentabiliteit en solvabiliteit van Rabobank buiten beschouwing, aangezien de heer Bruggink later in de vergadering de aangewezen persoon is om hierop in te gaan.

De heer Hazen legt uit dat RLC certificaten zijn van participaties die door Rabobank Nederland zijn uitgegeven via de STAK. Hiermee worden leden van de Rabobank in de gelegenheid gesteld om te beleggen in het eigen vermogen van Rabobank Nederland en daaraan bij te dragen. Dit betekent wel dat bij een faillissement van Rabobank Nederland de beleggers in RLC

hun inleg kunnen verliezen, omdat eerst alle schuldeisers, voor zover mogelijk, zullen worden terugbetaald. RLC betreft dan ook diep achtergesteldvermogen.

De tweede binnengekomen vraag is of de belegging in RLC bij een faillissement van Rabobank onder de werking van het depositogarantiestelsel valt. De heer Hazen geeft aan dat er geen misverstand over mag bestaan dat RLC niets te maken heeft met spaargeld en dat dan ook op geen enkele wijze een succesvol beroep zou kunnen worden gedaan op het depositogarantiestelsel.

De derde vraag is welke risico's worden gelopen met een belegging in RLC en Rabo Extra Ledenobligaties gezien de recente ontwikkelingen in Europa. In reactie hierop geeft de heer Hazen aan dat de gebeurtenissen en de publiciteit rondom SNS en Cyprus niet hebben bijgedragen aan de geruststelling van mensen over een product als RLC. In de presentatie zal worden getoond dat dit tot uitdrukking kwam in de handelskoers van RLC. Belangrijk verschil met bijvoorbeeld SNS is dat Rabobank veel grotere buffers aanhoudt om verliezen op te vangen. De hoogte van die buffers overstijgt de internationale afspraken die daarvoor gelden uit hoofde van Basel III. Daarnaast heeft Rabobank van oudsher een behoudend risicoprofiel waardoor de kans op afschrijvingen op de buffers zo klein mogelijk wordt gehouden.

Een ander specifiek verschil tussen RLC en de participaties in SNS betreft de verhandelbaarheid van RLC op de interne markt. Rabobank Nederland heeft in dit verband van De Nederlandsche Bank N.V. (hierna: 'DNB') toestemming gekregen om bij een eventueel overschot aan aanbod een zogenaamde Treasury Stock aan te houden. Rabobank kan op die wijze een overschot tijdelijk opnemen tegen de nominale waarde van de RLC. Door die extra maatregel is effect in de koers waarneembaar zoals dat later in de presentatie zal worden toegelicht.

De vierde vraag is hoe het toezicht van de Stichting Toezicht op het bestuur van de STAK in de afgelopen periode heeft plaatsgevonden. De heer Zieck beantwoordt deze vraag. Hij geeft aan dat de hoofdtaak van de Stichting Toezicht bestaat uit de maandelijkse totstandkoming van een goede handelskoers. Daarbuiten vindt controle plaats op de STAK voor wat betreft de naleving van de administratievoorwaarden betreffende de administratie en certificering van de participaties, de betaling van de vergoedingen en het in administratie nemen van nieuwe participaties ter gelegenheid van de recente omwisseling van Rabo Extra Ledenobligaties. Er is de Stichting Toezicht bij deze controles niet gebleken van onregelmatigheden en/of tekortkomingen.

Een certificaathouder vraagt of er een taakverdeling bestaat binnen het bestuur van de Stichting Toezicht. De heer Zieck geeft aan dat dit niet het geval is en dat in gezamenlijkheid wordt opgetreden. Een certificaathouder vraagt of de bestuurders van Stichting Toezicht accountants zijn. De heer Zieck geeft aan dat dit niet het geval is. Een certificaathouder merkt op dat de heer Zieck bij de vorige vergadering niet aanwezig was. De heer Zieck geeft aan dat dat klopt en dat de Stichting Toezicht toen werd vertegenwoordigd door mevrouw Silvis.

Een certificaathouder vraagt hoe onafhankelijk het bestuur van de Stichting Toezicht is. De heer Zieck noemt de namen van de overige bestuurders van de Stichting Toezicht en hun respectievelijke achtergrond en geeft aan dat het bestuur onafhankelijk opereert.

De laatste binnengekomen vraag is hoe het strategisch plan van de STAK ten aanzien van het gevoerde stakeholdersbeleid eruitziet. De heer Hazen geeft aan dat de taken van de STAK tamelijk beperkt zijn. Zij is verantwoordelijk voor het administreren van de RLC, hetgeen is gedelegeerd aan en wordt uitgevoerd door Rabobank Nederland. Het bestuur van de STAK ziet erop toe dat dit goed gebeurt. Tevens wordt erop toegezien dat vergoedingen steeds vlot en ordentelijk worden doorbetaald aan de houders van de RLC. Daarnaast treedt het bestuur van de STAK periodiek in overleg met de raad van bestuur van Rabobank Nederland om op de hoogte te blijven van het risicoprofiel en rendement van de Rabobank. Op deze wijze worden de bestuurders er namens de certificaathouders aan herinnerd dat houders van RLC hun aan Rabobank gegeven vertrouwen gehonoreerd wensen te blijven zien. Op deze wijze vervult het bestuur van de STAK een kritische rol. Daarnaast beantwoordt het bestuur van de STAK binnengekomen vragen van certificaathouders.

De heer Hazen geeft aan dat gezien het takenpakket het wat zwaarwichtig is om daar de term strategisch plan aan te verbinden. De taken die er zijn worden naar beste vermogen en pro-actief vervuld.

Een certificaathouder vraagt wie als belangrijkste stakeholders worden gezien. De heer Hazen antwoordt dat er geen enkel misverstand over kan bestaan dat de houders van RLC zijn. De heer Hazen geeft aan dat het bestuur zodanig is samengesteld dat twee bestuurders A primair het belang van de houders van RLC dienen. Daarnaast zijn er twee bestuurders B die namens Rabobank Nederland in het bestuur zitten. Deze vier bestuurders kiezen gezamenlijk een onafhankelijke vijfde als voorzitter. Dit zorgt ervoor dat Rabobank Nederland in het bestuur geen dominante invloed heeft. Bij oprichting van de STAK is het bestuur benoemd door Rabobank Nederland. Bij toekomstige vacatures is het zo dat de bestuurders A zullen worden benoemd door de vergadering van certificaathouders en bestuurders B door Rabobank Nederland.

Een certificaathouder vraagt hoe een statutenwijziging van de STAK tot stand komt. De heer Hazen geeft aan dat de statuten van de STAK kunnen worden gewijzigd door het bestuur van de STAK. De heer Everwijn vult aan dat de administratievoorwaarden kunnen worden gewijzigd door de STAK na goedkeuring van de Stichting Toezicht en de vergadering van certificaathouders. De oproeping daarvoor gebeurt via advertenties in de Telegraaf en het Financieele Dagblad en via de website van de Rabobank.

Een certificaathouder vraagt hoeveel houders er zijn. De heer Everwijn antwoordt dat dat er ongeveer 160.000 zijn.

Een certificaathouder vraagt hoeveel RLC de bestuurders zelf hebben. De heer Hazen geeft aan dat die gegevens niet publiek zijn.

Een certificaathouder vraagt hoeveel RLC worden gehouden door personeelsleden van Rabobank. De heer Everwijn geeft aan dat het overgrote deel wordt gehouden door leden van de lokale Rabobanken en niet door personeelsleden van de Rabobank en dat dit altijd zo is geweest.

3. *Verslag RLC*

Vervolgens geeft de heer Hazen aan de hand van een powerpointpresentatie een toelichting op RLC en recente ontwikkelingen daaromtrent.

De heer Hazen geeft aan wat er is gebeurd met de opmerkingen die zijn gemaakt in de vergadering van certificaathouders van 5 juni 2012. Hij geeft aan dat de notulen op de website van de Rabobank zijn geplaatst. Op grond van de statuten van de STAK stellen de voorzitter en de secretaris van de vergadering het verslag vast en behoeft dit geen goedkeuring van de vergadering.

Een certificaathouder stelt dat het maanden heeft geduurd voordat de notulen online stonden. De heer Hazen geeft aan zich er sterk voor te maken dat dit nu vlotter zal gebeuren.

Een certificaathouder vraagt of het mogelijk is om via de website commentaar te leveren op de notulen. De heer Hazen geeft onder verwijzing naar zijn eerdere opmerking aan dat hierin niet is voorzien.

Een certificaathouder vraagt wat er gebeurt als er aperte fouten in het verslag zouden staan. De heer Hazen geeft aan dat de vergadering op band wordt vastgelegd. Mocht een houder van mening zijn dat er een fout in zou staan, dan kan dit gemakkelijk worden geverifieerd. Als inderdaad sprake zou zijn van een zwaarwegende fout, dan zal dit worden vermeld op de website.

De heer Hazen roept in herinnering dat tijdens de vergadering van houders van RLC op 5 juni 2012 uitgebreid is gesproken over de procedure volgens welke de handelskoers van RLC tot stand komt. Naar aanleiding van die bespreking is deze procedure als bijlage bij het verslag van die vergadering op de website van de Rabobank geplaatst. De heer Hazen wijst er in dit verband eveneens op dat iedere eerste woensdag van de maand de handelsdag plaatsvindt en dat op die dag de nieuwe handelskoers en bijbehorende omzetgegevens op de website van de Rabobank worden geplaatst.

Een certificaathouder wijst op een krantenbericht van oktober 2012 waarin zorgen over RLC worden geuit en vraagt of het bestuur van de STAK daarmee bekend is. De heer Hazen geeft aan dat dat het geval is. Hij wijst erop dat Rabobank Nederland nadien met goedkeuring van DNB de Treasury Stock heeft geïntroduceerd en daarmee in zijn ogen heeft aangegeven dat Rabobank er veel aan gelegen is om eventueel neerwaarts koersrisico van RLC te dempen.

Een certificaathouder geeft aan dat de Rabobank in zijn ogen een kunstig perpetuum mobile heeft ontworpen waarmee zij het eigen vermogen van de bank permanent kan laten groeien. Hij geeft aan dat in dat systeem de leden onmisbaar zijn: Rabobank geeft Rabo Extra Ledenobligaties uit die de leden graag kopen en de daarmee opgehaalde 900 miljoen euro stopt Rabobank in een potje. Hij vervolgt dat Rabobank periodiek een deel van de Rabo Extra Ledenobligaties mag omwisselen in RLC en dat tot nu toe steeds heeft gedaan. De truc zou in de ogen van de certificaathouder zijn dat de RLC meetellen als eigen vermogen van Rabobank dat dus toeneemt met iedere omwisseling. Als na verloop van tijd sommige leden die RLC niet meer willen hebben, is Rabobank bereid die RLC terug te kopen voor 25 euro per stuk, omdat die 25 euro toch nog in het eerder vermelde potje zit. De teruggekochte RLC worden opgenomen in de

Treasury Stock totdat die voor 900 miljoen euro is gevuld, wat weer overeenstemt met de opbrengst van de uitgifte van Rabo Extra Ledenobligaties. Het resultaat is dat Rabobank geen cent heeft uitgegeven, maar wel het eigen vermogen heeft zien groeien met 900 miljoen euro. De certificaathouder stelt dat deze cyclus voortdurend kan worden doorlopen waardoor het eigen vermogen solide blijft. Zijn vraag is hoe lang het door DNB verleende patent hierop geldig is en of er een goed slot op de Treasury Stock zit, in die zin dat als de daarin opgenomen RLC boven de markt zweven deze een schaduw zouden kunnen werpen op de koers van de RLC.

De heer Hazen maakt bezwaar tegen de suggestie dat dit om een truc zou gaan. Hij schetst de achtergrond van de Rabobankorganisatie waarin in het verleden de leden beperkt aansprakelijk waren. Die beperkte aansprakelijkheid is op zeker moment komen te vervallen. Later is de mogelijkheid gecreëerd voor leden om via RLC met risicodragend vermogen te participeren in de Rabobank. Rabobank is een coöperatie met leden, dat is het hart en de essentie van de organisatie. Volgens de heer Hazen is het woord 'truc' daarom misplaatst. Ten aanzien van Rabo Extra Ledenobligaties geeft de heer Hazen aan dat dit een aanvullend instrument is voor Rabobank Nederland.

De heer Bruggink geeft in aanvulling aan dat de redenering van de vragensteller tot op zekere hoogte klopt. Wat echter niet juist is, is dat de RLC die worden ingekocht in het kader van de Treasury Stock mee zouden blijven tellen als eigen vermogen. Ingekochte RLC worden onverkort afgetrokken van het eigen vermogen en dus gaat de redenering van een perpetuum mobile niet op. De certificaathouder vraagt of de ingekochte RLC weer terug op de markt kunnen worden gebracht. De heer Bruggink antwoordt dat het een vereiste is van DNB dat de Treasury Stock op zeker moment weer wordt afgebouwd. Wanneer de RLC terug zijn gebracht op de markt, maken ze weer onderdeel uit van het eigen vermogen.

Een certificaathouder vraagt of een certificaathouder in feite een soort aandeelhouder is. De heer Bruggink geeft aan dat dat zo is.

Een certificaathouder vraagt wat het mechanisme is om via de Treasury Stock ingekochte RLC weer op de markt te plaatsen. De heer Everwijn geeft aan dat dit het geval kan zijn indien zich een sterk verbeterde vraag naar RLC voordoet. Plaatsing verloopt via het reguliere mechanisme van de markthouder die een handelsvoorraad van ten hoogste 5% aan RLC mag aanhouden om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Mocht die voorraad van de markthouder richting nul lopen, dan kan de markthouder een nieuwe handelsvoorraad uit de Treasury Stock betrekken tegen dezelfde prijs als waartegen werd ingekocht, te weten 25 euro per RLC.

De heer Hazen vervolgt zijn presentatie. Hij gaat aan de hand van een grafiek in op de ontwikkeling van het rendement op de meest recente tienjarige Nederlandse staatslening vanaf 25 juni 2010. Uit de grafiek blijkt dat het gemiddelde rendement daarvan, vermeerderd met de opslag van 1,5%, dusdanig laag is gebleken dat op RLC steeds de minimumvergoeding van 5% is betaald. De conclusie van de heer Hazen is dat de minimale vergoeding voordelig is uitgevallen voor de houders.

Een certificaathouder vraagt wie dat verlies neemt als de markttrente laag is en de minimale vergoeding zoveel hoger. De heer Hazen geeft aan dat dat ten laste komt van de rentabiliteit van Rabobank Nederland, maar dat dit niet als een verlies te kwalificeren is.

De heer Hazen schetst aan de hand van een volgende grafiek de handelskoers- en omzetontwikkeling van RLC. De omzet is tot de laatste twee maanden redelijk constant en neemt in de laatste twee maanden behoorlijk toe. De heer Hazen duidt deze omzettoename door te wijzen op de ontwikkelingen rondom SNS begin februari en de gebeurtenissen op Cyprus. Door het somberder marktsentiment ten aanzien van banken zijn de laatste twee maanden sterk aanbodgedreven gebleken. In de periode daarvoor was het aanbod tamelijk constant, maar nam wel de vraag geleidelijk af na de omwisseling in oktober 2011. Voor wat betreft de koersontwikkeling wijst de heer Hazen op het effect van de instelling van de Treasury Stock, waarna de handelskoers zich heeft gestabiliseerd.

Een certificaathouder vraagt of is onderzocht waarom de vraag is afgenomen. De heer Hazen geeft aan dat door de financiële crisis het sentiment rondom beleggen in banken aan populariteit heeft ingeboet. De vragensteller stelt zich niet aan de indruk te kunnen onttrekken dat negatieve publiciteit rondom Rabobank in de afgelopen maanden ook een rol speelt. Hij vraagt of Rabobank daar wat tegen kan doen. Hij wijst als voorbeeld op het LIBOR-onderzoek, de Rabo wielerploeg en de rol van Rabobank bij faillissementen van bedrijven in Nederland. Een andere certificaathouder noemt in dit verband Rabo Ierland.

De heer Bruggink geeft aan dat het voor Rabobank lastig is om iets te doen aan negatieve publiciteit. Rabobank is overgeleverd aan hetgeen de kranten schrijven. De heer Bruggink gaat in op de genoemde voorbeelden. Voor wat betreft Rabo Ierland was er publiciteit omtrent een zaak die al jaren geleden was afgerond. Hierbij waren er in individuele gevallen nog openstaande punten waarbij de desbetreffende partijen in staat zijn gebleken om via de Nederlandse pers publiciteit te genereren, kennelijk met de bedoeling om hun positie te verbeteren. De heer Bruggink geeft aan dat dat laatste niet is gelukt en dat de zaak netjes is afgewikkeld. Daarmee is de zaak rond Ierland ten einde.

Ten aanzien van de andere punten geeft de heer Bruggink aan dat er de laatste jaren een trend waarneembaar is dat banken interessanter zijn en dat publiciteit overwegend negatief is. Rabobank kwam er aanvankelijk goed vanaf, maar de laatste periode is er een vrij grote diversiteit aan negatieve publiciteit waarneembaar. Voor wat betreft het wielrennen stelt de heer Bruggink het volgende. Na achttien jaar betrokken te zijn geweest bij de wielersport is door de toenemende golf van dopingbekenissen en het rapport van de Amerikaanse dopingautoriteit op zeker moment vastgesteld dat het wielrennen als te sponsoren activiteit niet meer te handhaven was. In de periode tot dat besluit bestond de hoop dat de wielersport toch in belangrijke mate schoon zou zijn en speelde de populariteit daarvan in Nederland een rol. Volgens de heer Bruggink is het achteraf oordelend een goed besluit geweest om de sponsoring te beëindigen gelet op de bekenissen van dopinggebruik door een aantal renners.

Over LIBOR zegt de heer Bruggink dat de onderzoeken gaande zijn en de uitkomsten zeer moeilijk voorspelbaar. Hij geeft aan dat in de loop van het kalenderjaar waarschijnlijk nadere berichten zullen volgen.

Met betrekking tot de aangehaalde faillissementen zegt de heer Bruggink dat Nederland in een recessie zit. Dit brengt een behoorlijke golf van faillissementen met zich mee. Rabobank heeft met afstand de grootste marktaandelen in de Nederlandse markt. Hierdoor heeft Rabobank last van de recessie die Nederland teistert in de vorm van het nemen van kredietverliezen in de jaarrekening. Die waren in de jaarrekening 2012 met 2,35 miljard euro historisch hoog. Met een totale kredietportefeuille van 460 miljard euro is dit soort bedragen niet vreemd in tijden van economische tegenspoed. De heer Bruggink vindt het vervelend dat faillissementen de pers halen, maar geeft aan dat dit wel een onderdeel van bankieren is, in tegenstelling tot het LIBOR-onderzoek en de wielerploeg.

4. Toelichting jaarcijfers 2012 Rabobank Groep

De heer Bruggink gaat in op de jaarcijfers over het jaar 2012. De nettowinst was 2,1 miljard euro tegenover 2,6 miljard euro in 2011. Toch staat de nettowinst over 2012 nog ruimschoots in de top 10 van beste jaren van Rabobank. De terugval van de nettowinst is te verklaren uit de toename van kredietverliezen met 600 miljoen euro ten opzichte van het jaar daarvoor.

Positief is de sterke verbetering van de kapitaalratio. Deze bevindt zich op een historisch hoog niveau. De core tier 1 ratio is 13,2%. De heer Bruggink roept in herinnering dat Rabobank vijf jaar geleden bekend stond als de best gekapitaliseerde bank ter wereld, terwijl die ratio toen nog 7,5% was. Dit jaar gaat de core tier 1 ratio richting 14%. De totale kapitaalratio van Rabobank bedraagt momenteel ruim 19%.

Een ander positief punt is de extreem hoge toestroom van liquiditeit, zowel voor wat betreft particulieren als institutionele beleggers. De overschotten worden bij de Europese Centrale Bank geplaatst, simpelweg omdat er geen aanwending is voor deze middelen in termen van kredietverlening. Rabobank voldoet door de sterke liquiditeitspositie als een van de weinige banken al aan toekomstige eisen uit hoofde van Basel III.

De heer Bruggink gaat in op de vooruitzichten voor het lopende jaar. De economische neergang begon in het derde kwartaal van 2012. Het breekpunt werd gevormd door de discussie over de zorgpremie. Trendmatig begint Nederland vanaf dat moment af te wijken van ontwikkelingen in Duitsland en Scandinavische landen. De situatie is ongunstig. Er zijn veel faillissementen en kredietverliezen. Het niveau aan kredietverliezen is vergelijkbaar met 2012. Rekening houden met bijzondere baten en lasten bestaat toch optimisme over het resultaat over het boekjaar 2013. Berichten in de pers als zou Rabobank in de problemen kunnen komen voor wat betreft de betaling van vergoedingen op RLC noemt de heer Bruggink in dit licht bezien zwaar overdreven.

De heer Bruggink geeft aan te hopen dat de neergang in de loop van het jaar tot stilstand komt en dat de eerste tekenen van herstel eind 2013/begin 2014 waarneembaar zullen zijn.

5. Rondvraag

Een certificaathouder vraagt waarom de winst 2,1 miljard euro is als er 1,1 miljard euro uitbetaald moet worden op RLC en hybride kapitaal. Volgens hem is de winst dan 1 miljard euro. Dezelfde certificaathouder geeft aan dat de directeur van Rabobank Utrechtse Heuvelrug in de ledenvergadering heeft gesteld nog geen cijfers van die lokale Rabobank te kunnen laten zien, omdat die nog niet door de accountant is gecontroleerd. De volgende dag ontving de

certificaathouder de door de accountant gecontroleerde geconsolideerde jaarrekening van de Rabobank Groep, inclusief lokale banken. Hij vraagt zich af hoe dat mogelijk is als lokaal de controle nog niet is afgerond.

De heer Bruggink antwoordt dat boekhoudkundig de winst van de Rabobank Groep 2,1 miljard euro bedraagt. Vervolgens gaat het over winstbestemming: 1,1 miljard euro daarvan wordt toegekend aan houders van RLC en hybride kapitaalinstrumenten en 1 miljard euro wordt toegevoegd aan het eigen vermogen. Wat betreft de controle van de jaarrekening legt de heer Bruggink uit dat er inderdaad twee parallelle processen zijn voor wat betreft de geconsolideerde jaarrekening van Rabobank Groep en de jaarrekeningen van de afzonderlijke lokale Rabobanken. De laatste zijn gebaseerd op Nederlandse verslaggevingsregels, te weten Dutch GAAP, terwijl de geconsolideerde jaarrekening is gebaseerd op internationale grondslagen, te weten IFRS. Omwille van de verschillende stakeholders wordt voorrang gegeven aan de geconsolideerde jaarrekening.

Een certificaathouder zag in het jaarverslag dat het bedrag aan achtergestelde schulden is gestegen van 2,4 naar 5,4 miljard euro en vraagt naar de verklaring daarvoor. De heer Bruggink geeft aan dat tot en met het boekjaar 2011 de houding van Rabobank ten opzichte van deze zogenaamde tier 2 schuld was dat dit werd gezien als dure schuld. Het voegt weinig toe aan het buffervermogen van de Rabobank en Rabobank heeft zich dan ook vele jaren afzijdig gehouden van deze markt. In de loop van 2012 is er echter belangrijke nieuwe Europese regelgeving tot stand gekomen onder het zogenaamde rapport van Barnier. Hierin worden uitspraken gedaan over de samenstelling van het eigen vermogen van financiële instellingen als Rabobank. Meer concreet gaat het over een soort kwaliteitswaterval van vermogen die wordt geïdentificeerd en over het bail-in-able zijn van schulden, inclusief spaargeld dat niet is gedekt onder het depositogarantiestelsel. Het rapport Barnier stelt dat wanneer een bank een bepaalde minimale kapitalisatie inclusief achtergestelde schulden realiseert, het risico voor de houders van senior schuldpapier en spaargeld dat niet is gedekt onder het depositogarantiestelsel in feite op nul wordt gesteld. Die normen zijn buitengewoon hoog en zo hoog dat veel banken deze als onrealiseerbaar hebben bestempeld. Rabobank heeft echter een gunstige kapitaalpositie en gaat het rapport Barnier wel realiseren. Daarmee worden de risico's van obligatiehouders en van spaarders boven een ton bij Rabobank zo ver mogelijk gemitigeerd. Dat gebeurt met ingehouden winsten, RLC, hybride kapitaalinstrumenten en daaraan zijn nu achtergestelde schulden toegevoegd.

Een certificaathouder vraagt waar die achtergestelde schulden uit bestaan. De heer Bruggink antwoordt dat het gaat om obligatieleningen die in geval van faillissement eerder tot afschrijving komen dan de reguliere (senior) obligaties en spaartegoeden.

Een certificaathouder vraagt waarom Rabobank de triple A rating is kwijtgeraakt, terwijl ze zo'n hoge kapitaalratio heeft. De heer Bruggink antwoordt dat de ratinginstituten de methodiek van het meten en kwalificeren van landen en instellingen hebben herzien. Onder die nieuwe systematiek is het onmogelijk geworden voor niet-staatsgegarandeerde instellingen om een triple A rating te krijgen. Rabobank kan dus niet meer triple A gerate zijn. Van alle private banken heeft Rabobank nog altijd een van de hoogste ratings.

Een certificaathouder wijst erop dat onlangs Fitch de outlook heeft veranderd van stabiel naar negatief. De heer Bruggink erkent dat en geeft aan dat Moody's en Fitch de outlook hebben aangepast vanwege de economische omstandigheden in Nederland. De aanpassing betreft niet de rating zelf, maar de outlook, ofwel een verhoogde staat van waakzaamheid.

Een certificaathouder vraagt zich gezien het verhaal van de heer Bruggink af of hij stelt dat Rabobank te Nederlands is. De heer Bruggink zegt dat dit niet het geval is en constateert slechts dat Rabobanks hoge marktaandelen in de Nederlandse markt leiden tot verbondenheid met de toestand van de Nederlandse economie. De heer Bruggink stelt buitengewoon gelukkig te zijn dat Rabobank een Nederlandse bank is.

Een certificaathouder vraagt waarom er vijf werkdagen nodig zijn om de orders voor de handelsdag te verwerken en of dat niet drie werkdagen kunnen zijn. De heer Everwijn antwoordt dat die tijdspanne nodig is om een accurate en juiste manier van orderverwerking te garanderen en dat dit niet sneller kan.

Een certificaathouder vraagt of de heer Bruggink een toelichting kan geven op de onrust binnen de raad van bestuur van Rabobank Nederland. De heer Hazen geeft aan dat het bestuur van de STAK zich heeft onderhouden met de raad van bestuur van Rabobank en geeft aan dat het bestuur van de STAK ervan verzekerd is dat er geen reden is tot zorg over het risicoprofiel van de organisatie of over de rendementsontwikkeling.

Een certificaathouder vraagt of het gezien de turbulentie in de economie mogelijk is om vaker dit soort vergaderingen te organiseren. De heer Hazen geeft aan dit in overweging te nemen. *(Naschrift secretaris: inmiddels heeft het bestuur van de STAK zich beraden op dit voorstel en besloten om de frequentie van de vergaderingen niet te verhogen.)*

Een certificaathouder geeft aan dat hij personeel van de Rabobank ervaart als wat negatief. De heer Hazen geeft aan zich voor te kunnen stellen dat medewerkers het moeilijk kunnen hebben met klanten die het economisch niet voor de wind gaat.

Een certificaathouder vraagt welke initiatieven er worden genomen om leden en klanten van de Rabobank bekend te maken met RLC. De heer Bruggink geeft aan dat periodiek op de algemene site via banners wordt gewezen op het bestaan van RLC. Hij geeft aan dat dit een veelgehoord geluid is tijdens dit soort vergaderingen en dat dit altijd wordt teruggekoppeld aan lokale banken.

Een certificaathouder geeft aan dat eind december 2013 Rabo Extra Ledenobligaties worden afgelost. Hij vraagt zich af of er opnieuw Rabo Extra Ledenobligaties zullen worden aangeboden. De heer Hazen geeft aan dat dit aan Rabobank Nederland is en dat dit nu niet aan de orde is.

Een certificaathouder vraagt wat er gebeurt als er voor 1 miljard euro aan RLC in de Treasury Stock is geplaatst. De heer Everwijn geeft aan dat indien Rabobank voor een hoger bedrag aan RLC in de Treasury Stock wil opnemen, zij daartoe een verzoek bij DNB zal moeten indienen. De heer Bruggink geeft in dit verband aan dat er nog niet voor dat bedrag is ingekocht.

10/10

Een certificaathouder doet de oproep aan de centrale coöperatie om de eenheid te bewaren om onrust bij leden, management van lokale banken en medewerkers te voorkomen.

6. Sluiting

De heer Hazen dankt de certificaathouders en de heren Bruggink en Zieck voor hun aanwezigheid en bijdrage aan de discussie en sluit hierna de vergadering.

Vastgesteld en ondertekend op 21 mei 2013,

Onno Butter
secretaris

Jaap Hazen
voorzitter